

Petra Čechová: Knihy v životě a díle spisovatele Karla Čapka. Bakalářská práce. ÚISK FF UK. Praha 2008. 41 s., příl.

Předmluva. 1. Úvod. 2. Život Karla Čapka. 3. Karel Čapek - čtenář. 4. Kniha v životě a díle Karla Čapka. 5. Karel Čapek a papír. 6. Osobní knihovna Karla Čapka. 7. Pozůstalost v Literárním archivu Památníku národního písemnictví. 8. Závěr. Seznam literatury. Přílohy.

O Karlu Čapkovi jsme si mysleli, že víme všechno, ale nebyla to pravda. Přesvědčila nás o tom Petra Čechová, když na tuto všeobecně známou a našimi a zahraničními badateli dlouhodobě analyzovanou osobnost pohleděla „z hlediska knihy“. Tak vznikl její „knihovědný“ či „neliterární“ portrét Karla Čapka (1890 – 1938).

Zdá se, že si autorka zvolené téma, jak je dnes zvykem říkat, „užívala“, když se s nadšením dala do studia Čapkových děl v rukopisné i tištěné podobě, dopisů, které odeslal i přijal, kreseb, fotografií, výstřížků, rozsáhlé čapkovské literatury a nejrůznějších dokumentů uložených v Památníku národního písemnictví v Praze, zejména však když se podílela na zpracování unikátní a dosud neprobádané Čapkovy osobní knihovny (na 2000 svazků).

Silný impuls z možnosti dotýkat se knih, jichž se kdysi dotýkal K. Čapek, listoval jimi, které si podepisoval, četl, studoval, v nichž podrhával tužkou i perem, do nichž vpisoval slova, vkládal dopisy a lístky s poznámkami, jež dostával darem s dedikacemi, probírat se vydáními odborných i beletristických děl, z nichž si vypisoval pasáže, jež ho zaujaly a pak z nich citoval ve své tvorbě, se kladně projevil v celé práci P. Čechové a potvrdil, že takovéto zážitky ze styku s unikátními prameny jsou nenahraditelné.

Vzbuzené představy Čechová promýšlí a prezentuje inteligentním způsobem, uplatňujíc svůj literární talent (nepřispěl k tomu „duch K. Čapka“, studujícího Akademické gymnázium v Praze o sto let dříve než Čechová?) a vytváří práci, která není jen příkladem radosti z vlastních objevů nových skutečností, ale i z dosažení kultivované seberealizace a koneckonců i z toho, že výsledky, k nimž dospěla, posílila vědeckovýzkumný význam pracoviště, jež jí úkol k řešení zadalo.

I tím, že si Čechová detailně všímá všeho, co zkoumané publikace na sobě „nesou“, že téma promýšlí a prožívá, se jí daří odpovídat na otázky, jak Čapek s knihami pracoval, jak těmi, které napsal, s veřejností komunikoval, kdy, kde, jak a co četl, na co a čím psal, jaký měl vztah ke knihám i k jejím částem: k papíru jako hlavní výrobní látce knihy, ale i novin, k písmu, tisku, formátu, typografické úpravě, ilustracím, zkoumá, do jaké míry ovlivnila četba či studium knih Čapkův intelektuální a citový vývoj, v němž knihy, ale i další tiskoviny vzhledem ke spisovatelově pověstné všestrannosti a v nejlepším slova smyslu „lidovosti“ a „angažovanosti“ nehrály jedinou roli.

Za zmínku stojí též skutečnost, že Petra Čechová neignorovala vnitřní, obsahovou náplň knih a nadržela se přísně, jak by možná podle některých měla, výlučně vnější (hmotné) stránky knih. V souladu s novými pohledy na „knihovědu“ jako vpodstatě „vědu o člověku a pro člověka“ i praxí dalších oborů překračujících své meze zkoumání a výkladu směrem ke komplexnosti a humanizaci knižní tematiku sice dočasně a ze studijních důvodů vyjímala, vždy však poté vracela zpět do života. I proto je naděje, že její práce rozšiřující v ÚISK již řadu obhájených prací podobného druhu, si získá širší ohlas - nejen v literárněvědné oblasti.

Bakalářskou práci Petry Čechové „Knihy v životě a díle spisovatele Karla Čapka“ doporučuji přijmout k obhajobě jako výbornou.

19. 8. 2008